

A cigány és a Jóisten

Na, hol vót, hol nem vót, hetedhét országon, még az Óperencián is túl, vót egy cigán. A cigánnak nagyon sok gyereki vót. De közbe' vót egy komaja, a faluba' lakott, mónár vót. Hát a cigán..., sok vót a gyerek, sokat éheztek, elmént, fogott egy kalapácsot. Aszongya a feleségi, hogy:

– Hova mégy?

– Menek – aszongya – aggyig, még az Istenvel nem tanákozok. De ha tanákozok, evvel a kalapácsval verem ki a fogát, ha megadta a sok gyereket, adjon neki ennyi is!

Hát jó' van, el is ment a cigán. Hát egy kis erdőn kellett neki kérésztűmennyi, ment vóna egy faluba, látja, hogy a fa mellett ott ül egy öregasszony. De közbe' a nagy gondolkozásba' nem köszönt. Akkor elmént vagy két lépést, szó' az öregasszony:

– Hova mégy?

Mondja neki hogy:

– Ménék. Ha az Istenvel tanákozok, evvel a kalapácsval verem ki a fogát.

– Mé'?

– Hát azé', hogy ha megadta a sok gyereket, adjon neki ennyi is!

– No gyere ide! – odamént a cigán.

– No itt van – aszongya –, adok nekéd egy tarisznyát. Ennek a tarisznyának akar réggel, akar ebédkor, csak annyit mondasz hogy „ucu édes tarisznyám, teríj a gyerékeimnek” – lesz mindén. De ezt a tarisznyát sénkinek oda nē add, tartsd még! Ez soká' elég lesz nékték.

A cigán hazavitte, kitróbáta, tényleg úgy is vót. Terített mindént. Éttek, jóllaktak a gyerekek, a feleségi is örűt, hasznáták ők egy darabig a tarisznyát. De valahogy..., a komajaná' lagzi vót, tudta, hogy milyet terít. A komájának is vót, de az nem terített olyanokat. Hát [azt mondja]:

– Add ide koma nekem! Csak estére. – Odadta neki.

A mónár elcsalta tőle, mevette a tarisznyát. [A] bolond cigány odadta. Na jó' van, most má' nincsen tarisznya. A feleségi veszekedett. Megint csak a gyerekek éhesek vótak. Mégint mént. Mégint tanákozott a Jóistenvel, ugyanott, azon a helyén. Kérdezi mégint:

– Hova méysz?

– Ménék. Megadta az Isten a sok gyereket, adjon neki ennyi is!

– Na gyere ide! [A] tarisznyát eladtad, de még egy lehetőséged van. [Ha] hazamégy, csinátassá' egy kis táblát! A faluba' van asztalos. Nagy betűkvel írd rá, oszt szögeld ki a háznak az elejire, hogy: „itt lakik a világnak a legjobb orvossa”!

Adott neki egy kis üvegét – mi vót benne...?

– Nem szabad neked ezt felbontanyi! Akármilyen beteghő' mégy, te csak messzagoltatod vele, egy órán belő' má' az jobban van!

Hát úgy is vót. Hazamënt a cigán, meccsinátatta a táblát, kiszögelte. Hát igaz-e gyött-ment a nép, de közbe' a királynak a kocsissa is járt arra. Ott még a királynak a jánya beteg vót nagyon, úgyhogy a királynak igaz-e orvosai vót[ak], de má' nem tudtak segítenyi a jányon. Hát hazament a kocsis, mondja a királynak hogy:

– Felséges királyom, ebbe' a faluba' még ebbe', ki van írva egy rossz házná', hogy: „itt lakik a világnak a legjobb orvossa”.

De a cigány bőgatyába' járt. Hát a király:

– Eridj el, hozd el!

Hintóba [ült], elment a cigánho'. Mondja a cigánnak.

– Jó' van kérem, menek.

[A] cigány a kis üveget a zsebbe tette, elment, elvitte. Jelenkezik a királyná'. De biony, mikor a király mellátta, meg a királyné, be se akarták engednyi. Na jó' van, hát mindëgy, beengedték.

– Jobban tudod csináni...?

– Jobban.

Bemëgy. Fekszik a jány a sezlonyon, de nagy beteg a jány. Hát, bemënt a király, az apja, az anyja.

– Mënjenek ki!

Kimentek. Odamënt, a jányt rángatta, [hogy] szagolja meg azt az üveget. Megszagulta a jány, kétszer is messzagoltatta vele.

– Na jó' van, begyöhetnek.

Bemënt a király, királyné. Na..., de má' a király nem akarta mése' mëssérteni annyira.

– Hát doktor úr – aszongya –, tud-e rajta segítenyi?

– Hogyne tudnék. Egy órán belű' má' mé' táncolni is fog.

Há' nagyon megörűt a király, még a királyné is. Aggyig a király bëvitte, adtak neki vacsorát, [a] király felőtöztette újba, mindenbe. Mennek be egy óra múva, aggyig ők iszogattak. Bemënnek, megörűt a király nagyon, meg a királyné is, mer' a jány má'..., látják, hogy jobban van. Na, mé' vártak, de má' annyira, hogy [mikor] bemëntek másodszer [a] szobájába, má' a jány ötözött, nevetett, má' mé' táncolnyi is táncolt vóna. No jó' van, jobban lett a jány. A jány mondja az apjának, anyjának hogy:

– Semmit nëm érzek. – [Mondja, hogy] nagyon jó' éri magát.

Na jó' van, akkor a király bëvitte a szobájába:

– No doktor úr, mit kér?

– Hát kérem, én szegény ember vagyok, nekem nagyon sok a gyerekeim, házam is, egy kis rossz házam van, látta a kocsissa...

– No jó' van, há' mit kérsz?

– Hát felséges királyom, én nem kérek semmit, amit rám szánt, nekem az is elég.

Hát a király hat kocsit befogatott, hat kocsira, amennyi élelem ráfért, minden, meppakolták a kocsit, elvitték a cigánho'. Lerakták, akkor megolvasták, hogy hány gyerek van: fiú gyerek, jány. A kocsisnak mepparancsolta a király, hogy mértéket vigyen mindegyikrű'. Vitt is. Alsó, felső [ruhát varratott], az asszonyt, a gyerekeket mind az összeset újba öltöztette a király.

– Na, milyen a háza? – kérdezte a kocsist.

– Hát az kicsi is, rossz ház.

Egy héten belű' szép kis lakást építtetett neki a király. Úgyhogy a cigán nagyon megörűt, meg a feleségi is. A gyerekek nyőttek, a jányok is, a fiúgyerekek is, úgyhogy má' nagyon hanyag vót azé' az apjok. Mire felkaptak, hogy má' nagyok vótak, az egyik is ment vóna ide-oda dolgozni, akkora megint elsemmitzte a táblát. Na, fogta magát, ment megint, hogy megkeresse a Jóistent. Megint tanákozott ott a Jóistennel. [A] Jóisten még akkor a földön járt. Kérdezi:

– Na mi baj?

Hát, így meg így.

– No gyere ide! Most má' nem kapsz semmit. Adtam neked olyan tarisznyát, akit még été' vóna is hasznáhattad vóna, az vót a legjobb. Nem kellett főzni se, terített, jobbakná' jobbat. Eladtad. [A] világnak a legjobb orvosának csinátattalak, annyi pénzt összeszehetté' vóna, hogy milliomos lehettél vóna, asse' tetszett. Hát most má' nem adok semmit, eridj dolgozni! Otthagyta.

Hát jó' van, hazagyött a cigány, kérdezi a feleségi, hogy mi van. Hát így meg így.

– Most má' nem kaptam semmit, mer' én vótam a hibás.

[A] feleségi veszekedett rá, de má' a gyerekek is, akik nagyobbak vótak. Hát mindegy, maj' még egyszer metróbákozok. El is ment a cigány, mé' tróbákozott, hogy hátha... De biony tanákozott a Jóistennel, odahíta:

– No mi bajod?

Hát így meg így.

– Elmehetsz haza fiam, nem adok semmit! Ezeknek nem viselted gondját, hanyag vótá', többet ne is gyere, nem adok semmit!

Hát egyig vót, mese vót.